אוהב ישראל — פרשת בראשית

לקוטים חדשים אשר נודע לי מאנשים אשר כדאי לסמוך עליהם ששמעו מפיו הק' של המחבר זצלה"ה:

במדרש רבה זה ספר תולדות אדם. בן עזאי אומר זה כלל גדול בתורה ר"ע אומר ואהבת לרעך כמוך זה כלל גדול בתורה עכ"ל. נראה דהנה סיפא דקרא זה ספר תולדות אדם ביום ברוא אלהים את האדם בצלם אלהים ברא את האדם ובא להורות אותנו שהאדם נברא בצלם אלהים ומהות הצלם הוא תקונין קדישין ואורות עליונים אורות מקיפין הנמצאים מן המעשים ישרים ותורה ומצות שהאדם עוסק בהם באהבה ויראה והנה הצלם הזה מה מאוד צריך לשמור אותו לבלתי יסתלק וילך לו ע"י רוח שטות שיכנס בהאדם כי אמרו חז"ל אין אדם עובר עבירה אא"כ נכנס בו רוח שטות והענין הוא כי באמת קשה על האדם הנברא בצלם אלהים ואורות עליונים מקיפין אותו איך יכול לעשות עבירה בפועל לכך אמר אין אדם עושה עבירה אא"כ נכנס בו רוח שטות וכשנכנס רוח שטות לתוך איבריו יסתלק הצלם מעליו ח"ו ואז יכול לעשות עבירה בפועל לכך צריך לשמור א"ע לבלתי יכנס רוח שטות לתוך מוחו ולבו ועיניו ואזניו ודבוריו בזה יהיה צלם אלהים חופף עליו כל היום וכל איש הישראלי צריך להתבונן על זה אם הצלם עודנו עליו או לא ח"ו והסימן הוא כי הצלם בעודנו על האדם נמשך לב האדם אחר עבודתו ית' ורצונו תמיד לעסוק בתורה ובמצות באהבה ויראה ולהיפך ח"ו נמשך לבו אחר התאוות רעות וע"ז אמר בן עזאי שזה כלל גדול בתורה והיינו שבכל עת יעיין האדם בעצמו אם הצלם עודנו עליו וכנ"ל ובענין הזה פירשנו דברי הגמרא כל הדר בחוץ לארץ דומה כמי שאין לו אלוה והדר בא"י דומה כמי שיש לו אלוה והוא תמוה מ"ש דומה כמי שיש לו ומשמע שח"ו האמת הוא שאין לו אלוה וח"ו על חכמינו לומר כל זה אבל הענין הוא כמו שאמרנו כי האדם נברא בצלם וכמש"ה אך בצלם יתהלך איש והנה יש כמה מדריגות בהצלם כי אות צ' הוא בחי' צלם ואות ל' הוא בחי' צלם ואות מ' הוא ג"כ בחי' צלם ויש עוד בחי' אחת והיא בחי' דמות כמש"ה ודמות אדם להנה והחילוק שבין בחי' צלם לבחי' דמות היא שצלם הוא דכר בחי' אדם היושב מלמעלה ובחי' דמות הוא נוקבא וזה הדר בח"ל דומה היינו אף מי שזוכה לבחי' דמות הוא ג"כ כמו שאין לו אלוה כי בח"ל צריכין אנחנו לבחי' צלם דווקא אבל הדר בא"י דומה היינו מי שזוכה רק לבחי' דמות הוא ג"כ כמי שיש לו אלוה אבל העיקר היא שצריך להשתדל לזכות לבחי' צלם. והבן. או יתבאר דברי בן עזאי והוא ע"פ המשנה דפ' שלישי דאבות דאיתא החנות פתוחה וכו' ועוד בפ"ב דע מה למעלה ממך עין רואה ואוזן שומעת וכל מעשיך בספר נכתבים. והנה מהות הספר הזה הוא אורין קדישין שבג"ע סוד ג' ספרים הנפתחין בר"ה כידוע כי כשהאדם עושה דבר טוב אז נרשם ונחקק הדבר ההוא על אורין קדישין שבג"ע ולהיפך ח"ו הוא נרשם ונחקק על אורין טמאין דסט"א. והנה תולדותיהם של צדיקים הם מעשיהם הטובים

כמ"ש רש"י ע"פ אלה תולדות נח וכן להיפך תולדותיהן של רשעים הם מעשיהם הרעים וזהו זה ספר תולדות אדם היינו כל תולדה ותולדה שאדם מוליד הן לטוב הן להיפך הכל נכתב על הספר הטוב והמצוה שאדם עושה הוא נכתב על ס' קדוש וכן להיפך ח"ו כנ"ל וע"ז אמר בן עזאי שזה כלל גדול בתורה היינו שכל איש הישראלי יזכור תמיד איך שכל מעשיו ותולדותיו ותנועותיו המה נכתבים על הספר וישים זה נגד פניו ובוודאי כלל גדול הוא כנ"ל: ומעתה נבוא לבאר דברי ר' עקיבא שאמר ואהבת לרעך כמוך זה כלל גדול בתורה. הנה חוץ מה שהפשוטו ג"כ כלל גדול שצריך לאהוב את חבירו כגופו אבל יש לפרש עוד בדרך אחר כי הבורא ית"ש נקרא ריע כמש"ה רעך ורע אביך אל תעזוב וזהו ואהבת לרעך כמוך פי' כשבא לאדם ח"ו איזה תאוה רעה מתאוות הגופנית יזכור אהבת הבורא לאהבה אותו יותר מגופו ואז לא יעשה תאותו וז"ש ר"ע שזה כלל גדול בתורה כשבא לאדם איזה הרהור או מחשבה רעה שהוא דבר גופני יאהוב את הבורא יותר מגופו ויתבטל אהבת הגוף מפני אהבת הבורא ית"ש וכי"ר: